

Hallunda-deklarationen om tillgänglighet till scenkonsten

”Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter.”

Det slår Förenta Nationerna fast i artikel 1 i deklarationen om de mänskliga rättigheterna.

I FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionshinder, som nu har undertecknats av samtliga nordiska länder, står det att ”konventionsstaterna erkänner rätten för personer med funktionshinder att på samma villkor som andra delta i kulturlivet”.

Det är många som ser vinsterna med att göra lokaler och scener tillgängliga för alla. En allt större publik upplever att teckenspråk och andra sätt att göra scenkonst tillgänglig tillför nya värden – det gäller inte bara människor med funktionsnedsättning.

Med kunskap, utbildning och en vilja att förändra attityder har utvecklingen gått framåt. Med god vilja kan man förändra strukturer som står i vägen.

I dag ska alla ha rättigheter och möjligheter att delta i kulturlivet. Samtidigt konstaterar vi att salongerna faktiskt inte är öppna för alla och att alla inte har möjligheter att synas på scen.

Under två dagar, den 14–15 februari 2008, har vi – representanter för handikapporganisationer, myndigheter och kulturlivet – diskuterat tillgänglighetsfrågor inom scenkonsten på ett seminarium arrangerat av Statens kulturråd.

Vi menar att utvecklingen går framåt – men att den går alldeles för långsamt.

Det är dessvärre alldeles för vanligt att artister med funktionsnedsättningar inte kommer in på utbildningar, på arenor och på scener. Alldeles för få scenkonstnärliga utbildningar är tillgängliga för människor med funktionsnedsättningar. Vi saknar också scenkonstnärlig utbildning för teckenspråkiga.

Det finns teknik och resurser för förmedling av scenkonst - men de används inte i tillräckligt stor utsträckning.

Vi vill se att samtliga chefer och ledningar inom scenkonsten omedelbart tar ansvar för att göra verksamheten vid den egna institutionen tillgänglig, till exempel genom att skapa en organisation som fördelar och tydliggör ansvar och befogenheter.

Men för att komma ännu längre behöver de nordiska länderna ett system som innehåller både morötter och piskor. Det behövs både stimulansmedel och sanktioner.

Vi vill se åtgärder som möjliggör allas rätt till kulturupplevelser, både när det gäller delaktighet och inflytande. Alla ska ha lika möjligheter att stå på scen, arbeta i kulisserna och sitta i salongen. Inte bara i FN-dokument – utan också i vardagen och i verkligheten.

/Detta dokument kommer att överlämnas till de nordiska kulturministrarna/

Deltagare i Nordiskt seminarium om tillgänglighet till scenkonstområdet

Agneta Rapp, Very Special Arts, Sverige
Aina Olsen, Deltasenteret/The Delta Centre, Norge
Anna Klerby, Statens kulturråd, Sverige
Anna Bellander, Design för alla, Sverige
Annika Åkerberg, Handikappförbundens Samarbetsorgan
Anna Ljungqvist, Riksteatern, Sverige
Benny Marcel, Statens kulturråd, Sverige
Birgitta Englin, Riksteatern, Sverige
Birgitta Modigh, Statens kulturråd, Sverige
Bo Hårdell, Danske Døves Landsforbunds Kulturudvalg, Danmark
Catariina Salo, Svenska hörsselförbundet, Finland
Fanny Boethius, Stockholms Stadsteater, Sverige
Gustav Kling, Jämtlands läns teater, Sverige
Hanne Cecilie Hougen, Dok – Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne, Norge
Helena Salomonson, Riksteatern, Sverige
Inge Ovesen, Nordiska handikappolitiska rådet
Ingemar Oderstedt, Nordiska handikappolitiska rådet
Inger Jivebäck, Riksteatern/Tyst Teater, Sverige
Ingrid Hemström, Statens kulturråd, Sverige
Ingrid Printz, Jämtlands läns landsting, Sverige
Ingrid Sindahl, Smålands Musik & Teater, Sverige

KULTURRÅDET

Jenny Åhsberger, Idrottsförvaltningen, Stockholm, Sverige
Jesper Michelsen, Glad Teater, Danmark
Josette Bushell-Mingo, Riksteatern/Tyst Teater, Sverige
Jörgen Lindvall, Smålands Musik & Teater, Sverige
Katri Santtila, Undervisningsministeriet, Finland
Kennet Johansson, Statens kulturråd, Sverige
Kjell Stjernholm, Moomsteatern, Sverige
Lars Otterstedt, Riksteatern/Tyst Teater, Sverige
Lars Werner Thomsen, Glad Teater, Danmark
Li Fransson, Riksteatern, Sverige
Lina Siassi, Dansens Hus, Sverige
Lotta Biörnstad, Länsteatrarnas samarbetsråd, Sverige
Marita Barber, Teatteri Totti, Finland
Matilda Asp, Riksteatern, Sverige
Mia Modig, Riksteatern/Tyst Teater, Sverige
Mimmi Ahlén, Riksteatern/Tyst Teater, Sverige
Mireille Bergenström, Riksteatern, Sverige
Myriam Mazzoni, Göteborgs stadsteater, Sverige
Ola Ilstedt, Idrottsförvaltningen Stockholm, Sverige
Per Törnquist, Moomsteatern, Sverige
Sandra Klaar, Design för alla, Sverige
Susanne Pørksen, Dansens Hus, Danmark
Thomas Listerman, NSH, Sverige
Thomas Tegnér, Jönköpings Läns Musik & Teater, Sverige
Thorgeir Tryggvason, Sinfóníuhljómsveit Íslands (The Iceland Symphony Orchestra), Island
Thorleif Warmboe, Statens kulturråd, Sverige
Tine Broch, Kultur- og kirke departementet, Norge
Tommy Fransson, Teaterhögskolan, Stockholm, Sverige
Ulrika Dalenstam, Teater Västmanland, Sverige
Ulrika Sonn, Göteborgs stadsteater, Sverige
Veronica Lamppa Lönnbro, Statens kulturråd, Sverige
Ylva Öhlund Brännholm, Västerbottensteatern, Sverige